

Erfgoed en de *next generation*

Toon Iding coacht jongeren bij herbestemmingen

Bij Scrabble is de woordwaarde vast prima: 'herbestemmingscoach'. Toon Iding maakte er zijn dagelijks werk van, door jongeren te begeleiden bij herbestemmingsprojecten. Een project voor de provincie Noord-Brabant zette hem op dit spoor. Met succes: onderwijs, ondernemers en overheden haken aan.

Eind 2013 meldde Toon Iding zich bij de provincie Noord-Brabant voor een kennismakingsgesprek met de manager van de 'Erfgoedfabriek': 'Ze zochten een ouder iemand met veel ervaring die met jongeren aan de slag wilde gaan. Ik was toen 34, maar had wel de hele leerweg van ambachtelijk timmerman op de LTS via Bouwkunde tot en met de universiteit doorlopen. Die achtergrond sprak aan, evenals het feit dat ik dicht bij de ervaringswereld van jongeren stond.' Iding kreeg de klus en kon in Oisterwijk bij de voormalige KVL-fabriek direct aan de slag. 'De provincie laat hier verschillende monumentale panden restaureren. Maar er was ook een vrijstaand gebouw van 1.000 m² dat op de sloopnominatie stond en door de gemeente al was wegbestemd. Daar mochten de jongeren wel mee aan de slag.'

Huurder vinden

Iding ontwikkelde het concept van het 'leerlokaal' samen met de provincie: jongeren al lerend belangstelling voor het herbestemmings- en restauratievak bijbrengen. 'Begin 2014 konden we een eerste groep studenten ontvangen, van bouwkunde tot en met de kunstacademie. De inzet: een plan ontwikkelen voor het gebouw, inclusief sluitende businesscase. Dat betekent dus ook het vinden van een huurder en de financiering rond krijgen. Een huurder geeft cashflow en daarmee kunnen de investeringen in het gebouw bekostigd worden.' Sindsdien trad elk half jaar een verse groep jongeren aan, daarbij ondersteund door een team van experts. 'Maar het zijn de studenten die het werk moeten doen. De lat ligt daarbij hoog: we willen een resultaat dat professionals ook zouden leveren.'

Grote uitstraling

Het harde werk heeft dat inmiddels ook gebracht: 'Niemand heeft het meer over sloop. BOEi heeft het pand gekocht, er is een huurder gevonden: een softwarebedrijf dat producten levert voor het onderwijs en hier kantoor gaat houden. In de inmiddels afgeronde restauratie hebben we ook weer andere jongeren in kunnen zetten; leerlingtimmerlieden en metselaars. In totaal hebben 70 jongeren hieraan meegewerkt.' De term 'leerlokaal' maakt de naam dus helemaal waar. En de uitstraling is groot: 'De middelbare school uit Oisterwijk komt langs, we leiden groepen HBO-studenten rond. Zo brengen we honderden jonge mensen in contact met erfgoed.' De *next generation* pakt het met enthousiasme op, is zijn ervaring: 'We hadden hier metselaar Bram, die op school alleen nieuwbouwmuurtsjes mocht doen. Totdat hij via onze aannemer in contact kwam met het restauratievak. Nu is hij helemaal verkocht en gaat hij verder in die richting.'

Meer aandacht

Ook bij andere disciplines groeit de belangstelling, merkt Iding: 'De wereld is natuurlijk enorm veranderd. Herbestemming, transformatie en restauratie worden steeds belangrijker. Vanuit de opleidingen moet daar meer aandacht voor komen. Jonge mensen staan er heel

open in en hebben zeker belangstelling, maar die kan worden aangewakkerd.’ Maar ook overheden en opdrachtgevers spelen hierbij een rol: ‘We kunnen bijvoorbeeld de meester-gezel constructie nieuw leven inblazen, maar dan moet daar wel tijd, ruimte en geld voor worden gevonden in het traject. Gelukkig hebben we op dat punt in Brabant de nodige ervaringen opgedaan; die lijn moeten we doortrekken naar de toekomst.’

Met zijn eigen projecten werkt Toon Iding daar volop aan mee. Ook de provincie Noord-Brabant laat zich niet onbetuigd: ‘Daar loopt het Erfgoedfabriek-programma, met een aparte “lijn” voor jongeren: JOB-House. Het belang van herbestemmingen voor de Brabantse geschiedenis wordt omarmd en is stevig verankerd in het beleid. Inmiddels wordt onderzocht hoe dit model – laat jongeren het zelf ontdekken en doen – ook bij andere sectoren kan worden toegepast. Dat is een prima ontwikkeling.’

Tekst: Kees de Graaf